

Styrelsen	2025-10-23
Handling nr	7.3
Handläggare	Camilla Holtet
Daterad	2025-10-07
Reviderad	

Till
Styrelsen för Västtrafik AB

Uppföljning målområde: God geografisk tillgänglighet, samt resande och ekonomi

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Camilla Holtet

Trafikförsörjningsprogram 2021-2025

Målområde: God geografisk tillgänglighet

Prioriterade åtgärdsområden:

- De prioriterade stråken i trafikförsörjningsprogrammet är grunden för att knyta ihop Västra Götaland med kollektivtrafik. I stråk med längre regionala förbindelser behöver restidskvoterna förbättras. Målbild tåg 2028 och beslutade kollektivtrafikplaner för respektive stadstrafikområde är utgångspunkten för Västtrafiks utveckling av trafikutbudet. Vid omfördelning och effektivisering av trafikutbud ska hänsyn tas till varierade förutsättningar i Västra Götalands olika delar. Den grundläggande servicenivån beaktas och samordning av skolresor och allmän kollektivtrafik värnas där förutsättningarna medger det.

Västtrafiks kommentar: Trafikplan 2026 (trafikförändringar som genomförs från och med december 2025) innehåller främst utökningar. Det handlar om satsningar på tåg samt trafikförändringar inom Göteborgsområdet, Göteborgsregionen och Boråsregionen. Anledningarna är främst att stora områden i regionen (Skaraborg och Fyrbodal) ligger i olika faser av upphandling av trafiken (pågående upphandling eller etablering av nytt avtal), alternativt att nytt trafikavtal nyligen startat eller är på gång att starta. I samband med upphandlingar görs omfattande analyser av trafiken och ofta större trafikförändringar. I berörda områden blir det därför naturligt färre förändringar inom trafikplanen.

I arbetet med trafikplanen har vi strävat efter att få en spridning av förslagen, framför allt när det gäller utökningar, över hela regionen. Samtidigt ser resandeunderlaget väldigt olika ut i olika typer av geografier, och det är också väldigt olika förutsättningar när det gäller hur samhället utvecklas. Det grundläggande utbudet enligt Trafikförsörjningsprogrammet har säkerställts i arbetet.

- Fortsätta arbetet att tillsammans med kommunerna utveckla samordningen mellan samhällssubventionerade transporter, i syfte att öka tillgängligheten kostnadseffektivt. Olika lösningar passar i olika tätorter/geografier. Till exempel samordning av skolskjutstrafik och allmän kollektivtrafik för att förbättra gymnasieelevers resmöjligheter.

Västtrafiks kommentar: Arbetet bedrivs i olika delar. Fortsatt arbete med att verka för att fler kommuner ska välja öppen skolskjutstrafik inom ramen för aktuella förstudier inför upphandling. Särskilt information till kommuner kring öppen skoltrafik vid temadag för samtliga kommuner i okt 2025.

- Det planerade kontaktledningsbytet på Västra Stambanans sträcka Göteborg-Alingsås som påbörjas under 2025 kommer kraftigt begränsa tågtrafiken, vilket gör det angeläget att säkra bästa möjliga förutsättningar för persontrafik och godstransporter.

Västtrafiks kommentar: Ersättningstrafik och riktad kundkommunikation har genomförts och planeras successivt genomföras.

- Även när cykel eller gång inte är det primära färdssättet utgör de ofta en del av resandekedjan. Därför är mobilitetshubbar med ställ för cyklar och elsparkcyklar längs kollektivtrafikstråken viktiga för att främja aktiv och kollektiv mobilitet.

Västtrafiks kommentar: Cykelparkering finns vid ett flertal hållplatser och planeras att utökas. Ett arbete med att uppdatera hållplatshandboken med bäring på cykel har genomförts. Arbeta pågår nu med att utifrån hållplatshandboken analysera vilka hållplatser som har störst potential att stimulera till kombinationsresande och bygga ut cykelparkering utifrån denna potential.

Inom ramen för Kraftsamling Mobilitet genomförs tester kring delad mikromobilitet och vilken roll Västtrafik kan ha i att öka det kombinerade resandet. I arbete utforskas både reseplanering och biljettsamarbete.

- En robust och välutbyggd IT-bredbandsinfrastruktur är en förutsättning för att det moderna samhället ska fungera. Västtrafik ska arbeta vidare med konkreta åtgärder utifrån resultat från pågående förstudie kring mobiltäckning och tillgång till bredbandsuppkoppling på tåg.

Västtrafiks kommentar: Arbeta pågår enligt plan med särskild finansiering från Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden. Förstudie som beskriver behov av utrustning ombord väntas vara klar inom kort. Inriktningen är att prioritera införande på reginåtågen eftersom kundnyttan är bedöms större på dessa tågsträckor. Nästa steg är att rigga för genomförande men det är för tidigt att ge en mer exakt tidplan. Ambitionen är att på plats under 2027.

- Sammanställa kollektivtrafikens infrastrukturbehov och ta fram förslag på prioritering i dialog med berörda kommuner, kommunalförbund, Västra Götalandsregionen och Trafikverket. Prioriteringen utgår från Trafikförsörjningsprogrammet, Målbild Tåg 2035, Målbild Koll2035, kollektivtrafikplaner för pendlingsnaven och regionens övriga måldokument för kollektivtrafiken. Under 2024-2025 pågår revidering av regional och nationell infrastrukturplan, där Västtrafik behöver avsätta resurser för att medverka samt tillse att nödvändiga underlag för kollektivtrafikåtgärderna tas fram.

Västtrafiks kommentar: Arbetet pågår och har genomförts enligt uppdrag.

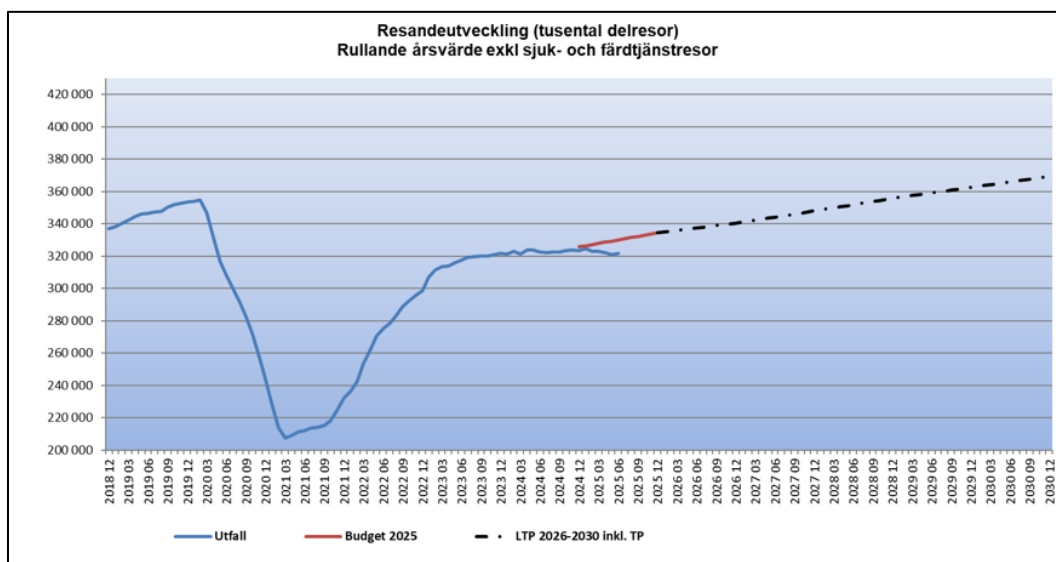
Utdrag från

Delårsrapport augusti 2025

Västtrafik AB

Resandeutveckling

Målet i trafikförsörjningsprogrammet är 350 miljoner resor till år 2025. Uppfyllnadsgraden bedöms vara *röd*. Målet kommer inte att uppnås till år 2025 då resandet legat på ungefär samma nivå under året. I långtidsprognosen, som gjordes under förra hösten, reviderades resandet. Den pekar på att målet uppnås tidigast år 2027. Resandebudgeten för helår 2025 ligger på 334 miljoner resor vilket inte kommer att uppnås. Enligt den prognos som gjordes nu i augusti pekar resandet på att hamna på cirka 323 miljoner resor.

I budgeten för 2025 sattes ett resandemål på ca 334 miljoner resor i kollektivtrafiken (exklusive resor för färdtjänst/sjukresor). Som beskrivet ovan blev utfallet under första tertialet 2025 lägre än förväntat. I utfallet för tertial 2, 2025 så ligger resandet för rullande 12 månader på 322 miljoner resor.

Trafikslag tusen delresor	Utfall Ack	Budget Ack	Rullande årsvärde	Budget helår
1 Buss	107 824	112 221	168 144	173 839
2 Båt	4 651	4 272	6 670	6 463
3 Tåg	14 194	14 128	21 999	21 972
4 Spårvagn	80 842	84 876	124 638	132 000
5 Övrigt	99	90	145	140
Summa	207 610	215 586	321 596	334 413

Ekonomi

Resultaträkning (Belopp i mnkr)	Ack utfall aug, 2025			
	Ack aug	Budget ack aug	Utfall - Budget	Avvik % B25
Biljettintäkter	2 596	2 538	59	2,3%
Övriga rörelseintäkter	1 184	1 249	-65	-5,2%
Kostnader	-7 760	-8 025	265	-3,3%
Resultat före finansnetto	-3 980	-4 238	258	-6,1%
Finansiellt netto	0	0	0	
Resultat före driftsbidrag	-3 980	-4 238	258	
Driftsbidrag	4 149	4 149	0	
Resultat efter Driftsbidrag	169	-89	258	

Utfall januari-augusti 2025 jämfört budget.

Västtrafiks biljettintäkter har utvecklats bättre än budget (+59 mnkr). Resandet fortsätter redovisa svag utveckling, men kompenseras fortfarande av bland annat arbetet med intäktssäkring. Kostnadsmassan avviker positivt (+265 mnkr). Indexavvikelsen fortsätter påverka positivt inklusive skattebefrielse på biogas.

Tabellen nedan ger en samlad bild av de större nettoeffekterna som påverkar avvikelsen mellan ackumulerat utfall jan-aug 2025 jämfört budget.

Sammanfattning av avvikelser mellan ack utfall aug 2025 jmfr budget 2025 (Belopp i mnkr)	
Biljettintäkter	59
Index	92
Förändrad trafik	30
Tåg	15
Spårvagn	19
Övrigt	44
Summa avvikelser	258

Biljettintäkterna har utvecklats bättre än budget och beskrivs i ett särskilt stycke senare i rapporten (+59 mnkr).

Den allmänna kostnadsutvecklingen (index) avviker positivt. Utvecklingen av index bedöms fortsatt stabil. I slutet av 2024 beslutades om återinförande av skattebefrielse på biogas vilket kommer ge positiva effekter även under 2025 (+92 mnkr).

Förändrad trafik (+30 mnkr) avser främst trafik som ej genomförts i enlighet med tidigare planering. Det avser bland annat trafikstart som flyttats fram utifrån försenade leveranser av fordon (buss).

Tåg avviker positivt försenad leverans av nya fordon samt senare genomfört underhåll (+15 mnkr).

Spårvagn avser positiva avvikelse på grund av ändrade leveransplaner för den nyaste spårvagnen M34 samt lägre kostnader för banan (+19 mnkr).

Övrigt består till exempel av viten (+19 mnkr), lägre utbetalda resandeincitament (+19 mnkr) och avskrivningar (+15 mnkr) men även ett stort antal andra poster (+44 mnkr).

//